

pohledávky dlužníkem má tytéž účinky jako popření pohledávky insolvenčním správcem a pro toto popření platí obdobně ustanovení o zjištění pohledávky týkající se insolvenčního správce. Pro oddlužení se přitom účinnost popěrného úkonu dlužníka (co do vlivu na zjištění popěrné pohledávky) věcně omezuje jen na pohledávky nezajištěných věřitelů (srov. § 410 odst. 5 věta první insolvenčního zákona) a další omezení (co do důvodů popření) se prosazuje, jde-li o vykonatelnou pohledávku přiznanou pravomocným rozhodnutím příslušného orgánu (§ 410 odst. 6 insolvenčního zákona), což je dáno logikou věci, jelikož vůči dlužníku tu působí (na rozdíl od insolvenčního správce a ostatních věřitelů) závaznost pravomocného a vykonatelného rozhodnutí příslušného orgánu (proti němuž se mohl a měl bránit v příslušném nalézacím řízení) [srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 6. 2016, sen. zn. 29 Cdo 45/2014].

Je třeba připomenout, že popěrný úkon insolvenčního správce, resp. dlužníka (při nelikvidačním způsobu řešení jeho úpadku), musí být dostatečně určitý (srov. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 28. 2. 2013, sen. zn. 29 ICdo 5/2012). Pokud tomu tak je (a je tedy kupříkladu zřejmé, že popírající subjekt svým popěrným úkonem popřel přihlášenou pohledávku zcela s tím, že tato zanikla zaplacením či zápočtem), pak v (případném) řízení vyvolaném žalobou o určení pravosti výše či pořadí přihlášené pohledávky nejsou splněny zákonné předpoklady pro vydání kvalifikované výzvy podle § 114b občanského soudního řádu. A při nečinnosti žalovaného (popírajícího insolvenčního správce anebo dlužníka) tedy nemůže nastat fikce uznání nároku (na určení přihlášené pohledávky) a nebudou tak splněny podmínky pro vydání rozsudku pro uznání (srov. usnesení Vrchního soudu v Olomouci ze dne 28. 7. 2017, sen. zn. 12 VSOL 85/2017).

Osoba, jejíž popěrné právo nemá (být je účinně uplatněno při přezkumném jednání anebo při osobním jednání insolvenčního správce s dlužníkem) vliv na zjištění pohledávky (a takovou osobou je mj. dlužník za trvání konkursu vedeného na jeho majetek), není ani osobou oprávněnou k podání incidenční žaloby o určení pravosti, výše nebo pořadí pohledávky (§ 160 odst. 4 insolvenčního zákona) [usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 5. 2014, sen. zn. 29 ICdo 33/2014]. Tentýž závěr se uplatní rovněž v případě žaloby podané věřitelem, jehož přihlášenou pohledávku popřel toliko dlužník, jehož úpadek je řešen

konkursem, jelikož pohledávka takového věřitele byla zjištěna [§ 192 odst. 3 insolvenčního zákona ve spojení s § 201 odst. 1 písm. a) insolvenčního zákona] (viz usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 25. 7. 2017, sen. zn. 104 VSPH 305/2017). Platí dále, že popře-li insolvenční správce pravost nebo výši nevykonatelné pohledávky anebo pořadí pohledávky (lhostejno, zda vykonatelné), je osobou věcně legitimovanou k podání incidenční žaloby přihlašovatel popěrné pohledávky (§ 198 odst. 1 insolvenčního zákona), jenž nese také následky zmeškání žaloby (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 18. 7. 2013, sen. zn. 29 NSČR 25/2011). Insolvenční správce osobou legitimovanou k podání incidenční žaloby v takovém případě není. A opačně – popře-li insolvenční správce pravost či výši vykonatelné pohledávky, je osobou, která je věcně legitimována k podání určovací žaloby, (jen) sám správce.

Lze doplnit, že (stejně jako tomu bylo podle dřívějších úprav českého úpadečného práva) dlužník, z jehož majetku je v průběhu konkursu uspokojena zjištěná pohledávka osoby, kterou nepovažuje za svého věřitele (jejíž pohledávku popřel, aniž to ovšem mělo vliv na zjištění pohledávky) není zbaven práva domáhat se poté, co pomínou účinky konkursu prohlášeného na jeho majetek, vrácení takového plnění (žalobou z bezdůvodného obohacení), s tím, že podle hmotného práva povinnost k úhradě pohledávky neměl. Za trvání konkursu je však povinen se podrobit režimu, jenž mu právo hospodařit s vlastním majetkem (a hradit z něj skutečné pohledávky svých věřitelů) upírá (proto, že řádného hospodaření se svým majetkem k újmě věřitelů, jimž se nabízí pouze poměrné uspokojení pohledávek, dříve nebyl schopen) [usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 5. 2014, sen. zn. 29 ICdo 33/2014].

Budiž též řečeno, že přihlášený věřitel může popírat přihlášené pohledávky ostatních věřitelů za stejných podmínek, jako insolvenční správce (srov. např. rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 3. 3. 2014, sen. zn. 104 VSPH 13/2014). Jestliže insolvenční soud popření pohledávky neodmítne, považuje se podání, jímž přihlášený věřitel popřel pohledávku, od rozhodnutí o způsobu řešení úpadku, nejdříve však po uplynutí 10 dnů od skončení přezkumného jednání a, je-li způsobem řešení úpadku oddlužení, po schválení zprávy o přezkumu, za žalobu, kterou tento věřitel uplatnil u insolvenčního soudu své popěrní vůči věřiteli, který pohledávku přihlásil (§ 200 odst. 5 insolvenčního zákona).

Ke třetímu odstavci daného paragrafu zbývá dodat, že na základě upraveného seznamu pohledávek lze po zrušení oddlužení a zastavení insolvenčního řízení podat návrh na výkon rozhodnutí nebo exekuci pro zjištěnou neuspokojenou pohledávku, kterou dlužník nepopřel, jen tehdy, bylo-li toto řízení zahájené na základě insolvenčního návrhu podaného věřitelem (§ 418 odst. 6 insolvenčního zákona).

Z ustanovení § 192 odst. 4 insolvenčního zákona vyplývá, že věřitel po podání přihlášky až do skončení přezkumného jednání (jednání mezi insolvenčním správcem a dlužníkem) – dokud jeho pohledávka není zjištěna – může měnit výši přihlášené pohledávky, zatímco její důvod a pořadí (právo na uspokojení ze zajištěného majetkem dlužníka) není oprávněn účinně měnit poté, co uplynula lhůta k přihlášení pohledávek stanovená v rozhodnutí o úpadku (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 1. 2013, sen. zn. 1 VSPH 1508/2012). Z toho též plyne, že pokud zajištěný věřitel do insolvenčního řízení včas přihlásil svoji (dle hmotného práva) zjištěnou pohledávku vůči dlužníku, aniž se do uplynutí lhůty ke změně pořadí pohledávky (lhůty k přihlášení pohledávek stanovené v rozhodnutí o úpadku) dovolal zajištění, a teprve po uplynutí této lhůty uplatní právo na (přednostní) uspokojení pohledávky ze zajištění samostatným podáním (doplněním přihlášky), nastala ve smyslu § 173 odst. 1 věty druhé insolvenčního zákona skutečnost, na základě které se k přihlášenému právu na (přednostní) uspokojení ze zajištění nepřihlíží. Proto insolvenční soud toto opožděně přihlášené pořadí pohledávky podle § 185 věty první insolvenčního zákona odmítne (aniž by tím byla dotčena účast věřitele v insolvenčním řízení); zjištěná pohledávka se pak uspokojuje v insolvenčním řízení jako nezajištěná (viz usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 11. 2011, sen. zn. 29 NSČR 16/2011). Ovšem též omezení přihlášky v rozsahu požadovaného zajištění je třeba chápat jako její změnu, jež, jak již bylo řečeno, není (kromě změny výše) po uplynutí přihlašovací lhůty přípustná. Změnil-li tedy věřitel přihlášku své pohledávky ze zajištěné na nezajištěnou až po uplynutí přihlašovací lhůty, nemůže být k takové změně přihlíženo, a to bez ohledu na to, že (zda) tak věřitel učinil před přezkumným jednáním, resp. jednáním mezi insolvenčním správcem a dlužníkem (srov. usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 4. 2016, sen. zn. 2 VSPH 2238/2014).

JUDr. Oldřich Řeháček, Ph.D.

Srážky z příjmů podnikatelů v oddlužení – co soudce, to názor

Dne 1. 7. 2017 nabyla účinnosti významná novela insolvenčního zákona¹⁾. Touto novelou dochází rovněž k další úpravě pravidel pro řešení úpadku podnikajících fyzických osob v oddlužení. Novela opět mění pravidla pro přípustnost oddlužení těchto osob, nevyřešila však bohužel jeden z nejpalčivějších problémů, se kterým se musí dlužníci, zpracovatelé insolvenčních návrhů a zejména pak insolvenční správci potýkat. Tímto problémem je nejednotný postup při postihování příjmů podnikajících osob v oddlužení plněním splátkového kalendáře.

Insolvenční zákon se v otázce srážek z příjmu dlužníků, které mohou být v rámci plnění splátkového kalendáře použity k uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů, omezuje na ustanovení § 398 odst. 3 insolvenčního zákona, které stanoví: „Při oddlužení plněním splátkového kalendáře je dlužník povinen po dobu 5 let měsíčně splácet nezajištěným věřitelům ze svých příjmů částku ve stejném rozsahu, v jakém z nich mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky.“

Poznámka pod čarou k tomuto ustanovení pak odkazuje na ustanovení § 279 odst. 2 ob-

čanského soudního řádu. Ustanovení § 279 občanského soudního řádu však poukazuje toliko na srážky ze mzdy dlužníka: „Z čisté mzdy, která zbývá po odečtení nezabavitelné částky a která se zaokrouhlí směrem dolů na částku dělitelnou třemi a vyjádřenou v celých korunách, lze srazit k vydání pohledávky oprávněného jen jednu třetinu. Pro přednostní pohledávky uvedené v odstavci 2 se srážejí dvě třetiny. Přednostní pohledávky se uspokojují nejprve z druhé třetiny a teprve, nestačí-li tato třetina k jejich úhradě, uspokojují se spolu s ostatními pohledávkami z první třetiny.“

Je zřejmé, že příjem osoby samostatně výdělečně činné není mzdou. Má se ustanovení § 279 občanského soudního řádu použít analogicky, nebo má být postupováno podle jiných ustanovení?

Dle ustanovení § 318 občanského soudního řádu, na který sice neodkazuje poznámka pod čarou k ustanovení § 398 odst. 3 insolvenčního zákona, ale může na něj odkazovat samotný text tohoto ustanovení, platí, že: „Pohledávky fyzických osob, které jsou podnikateli, vzniklé při jejich podnikatelské činnosti, podléhají výkonu rozhodnutí jen dvěma pětinami; je-li však navrhován výkon rozhodnutí pro některou z přednostních pohledávek uvedených v § 279 odst. 2, podléhají výkonu rozhodnutí třemi pětinami. Pro pořadí úhrady přednostních pohledávek se užije průměrně ustanovení § 280 odst. 2 a 3.“

Z výše uvedeného je zřejmé, že existuje nejen rozdílný způsob výpočtu srážky (a tím i rozdílný výsledek), ale rozdíl je i v definici základu, ze kterého má být výpočet srážky proveden.

Ustanovení § 279 občanského soudního řádu hovoří o srážkách z čisté mzdy, analogicky tedy patrně čistých příjmů podnikatele. Dokáží však zpracovatel insolvenčního návrhu a insolvenční správci čisté příjmy podnikatele spočítat? Jistě ano, pouze však tehdy, pokud jim dlužník poskytne plnou součinnost a doloží veškeré doklady svědčící o jeho příjmech a výdajích. Zde se v praxi naráží na problém, že dlužník takovými doklady bohužel nedisponuje. Dlužník zpravidla dokáže doložit své příjmy, s výdaji je to bohužel horší. V převážné většině případů dlužníci nevedou účetnictví ani daňovou evidenci a při sestavování svých daňových přiznání vychází z výdajových paušálů. Z informace sdělené soudcem Krajského soudu v Ostravě JUDr. Rostislavem Krhutem na školení pro insolvenční správce plyne, že společná gremiální porada dvou vrchních soudů a nejvyššího soudu v únoru 2014 uzavřela, že příjmem je rozdíl reálně dosažených příjmů a reálně vynaložených nákladů a nelze automaticky pře-

vzít daňový paušál na stanovení nákladů. Po insolvenčním správci se tak chce, aby fakticky vedl účetnictví či daňovou evidenci dlužníka (ačkoliv k tomu nemá dispoziční oprávnění), rozhodoval a kontroloval, které náklady dlužníka (a případně

Mgr. Klára Hašová

Foto: archiv

Mgr. Petr Veselý

Foto: archiv

v jaké části) jsou účelně vynaloženými náklady spojenými s podnikáním dlužníka apod. To vše pod odpovědností insolvenčního správce. Rovněž není jednoznačně vyřešena otázka, zda mají být srážky z příjmů podnikatele provedeny z jeho čistých příjmů před zdaněním, nebo po zdanění.

V případě postupu dle ustanovení § 318 občanského soudního řádu je problém ještě komplikovanější. Zde totiž není uvedeno, že by měly být postihovány čisté příjmy dlužníka, ale jeho pohledávky vzniklé při podnikatelské činnosti, tj. tržby. Postiženo by pak mělo být 60 % tržeb. Zbylých 40 % tržeb by tak dlužníkovi zbylo na výdaje spojené s podnikáním (materiál, doprava, odvody apod.) a na krytí životních potřeb dlužníka. V mnoha případech, zejména těch, kdy dlužníkova marže nedosahuje ani 40 % jeho tržeb, se jedná o likvidační postup nejen ve vztahu k dlužníkovi podnikání. Nutno dodat, že v praxi v případech, kdy soudy volí postup analogický ustanovení § 318 občanského soudního řádu, považují většinou za základ pro výpočet srážky nikoliv dlužníkovi tržby, ale jeho čisté příjmy. Opakuje se tak problém s jejich určením popsany výše.

Ať již je v praxi zvolen jeden z výše uvedených přístupů, nebo jejich různé kombinace (viz např. instrukce soudce Krajského soudu v Praze Mgr. Tomáše Jirmásky, popsaná níže), bývá pravidlem, že dlužník je soudem stanovena platba (někdy nazývána fixní, jindy zálohová apod.), kterou je dlužník povinen měsíčně hradit na účet majetkové podstaty. Insolvenčnímu správci pak je zpravidla uloženo, aby nejméně jednou ročně prováděl porovnání uhrazených částek (záloh) se srážkami vypočtenými různými způsoby. Na vzniklé přeplatky či nedoplatky je opět nahlíženo různě. Případy, kdy je insolvenčnímu správci uloženo, aby přeplatky vrátil dlužníkovi, staví insolvenčního správce do pozice, kdy má dlužníkovi vrátit něco, co již vydal jeho věřitelům.

Jak plyne z tabulky uvedené níže, má zvolený způsob výpočtu podstatný vliv na výši podnikatelům zabavitelné částky, uspokojení věřitelů a plnění podmínek oddlužení. V dalším textu si ukážeme, že možných postupů je téměř tolik, kolik je senátů insolvenčních soudů v ČR. Pro zjednodušení však porovnáme pouze čtyři možné způsoby. Ve všech případech vyjdeme z modelového případu pana Josefa Nováka, který má příjmy (tržby) z podnikání ve výši 40.000,- Kč a tři vyživované osoby. Pro zjednodušení budou jeho náklady odpovídat jeho výdajovému paušálu ve výši 60 %. V případě uvedeném ve sloupci A vyjdeme z metody, kdy je srážka z jeho příjmů počítána obdobně, jako při mzdě, tj. dle § 279 občanského soudního řádu a základem jsou příjmy ponížené o výdaje. Ve sloupci B vyjdeme z metody, kdy je srážka počítána postupem dle ustanovení § 318 občanského soudního řádu z tržeb. Ve sloupci C je srážka počítána postupem dle § 318 občanského soudního řádu z čistých příjmů a ve sloupci D je zachycena kombinace metod, tj. přístup dle instrukce senátu 37 a 67 INS Krajského soudu v Praze, uvedené níže.

Pokud by měl pan Josef Novák nezajištěné závazky ve výši 500.000,- Kč, nesplnil by dle metody A podmínky oddlužení, neboť by uhradil toliko 28,76 % svých závazků. Současně by však měl k dispozici částku 24.000,- Kč na výdaje spojené s podnikáním a částku 12.514,- Kč na živobytí a výživu vyživovaných osob.

Při metodě B a C by Josef Novák uhradil 100 % svých závazků, avšak na živobytí a výživu

	A	B	C	D
	§ 279 OSŘ	§ 318 (OSŘ) – tržby	§ 318 OSŘ (čisté příjmy)	§ 318 + § 279 OSŘ
tržby/měsíc	40 000,00 Kč	40 000,00 Kč	40 000,00 Kč	40 000,00 Kč
výdaje/měsíc	24 000,00 Kč	24 000,00 Kč	24 000,00 Kč	24 000,00 Kč
čistý příjem/měsíc	16 000,00 Kč	16 000,00 Kč	16 000,00 Kč	16 000,00 Kč
postižitelná částka/měsíc	3 486,00 Kč	24 000,00 Kč	9 600,00 Kč	10.152,00 Kč
odměna IS/měsíc	1 089,00 Kč	1 089,00 Kč	1 089,00 Kč	1 089,00 Kč
k vydání věřitelům/měsíc	2 397,00 Kč	22 911,00 Kč	8 511,00 Kč	9 063,00 Kč
uhradí za 5 let	143 820,00 Kč	1 374 660,00 Kč	510 660,00 Kč	543 780,00 Kč

vyživovaných osob by mu v případě B nezůstalo nic a v případě C částka 6.400,- Kč měsíčně.

V případě D by Josef Novák uhradil také 100 % svých závazků, na živobytí by mu zůstala nezabavitelná částka 13.849,- Kč, avšak částka 8.000,- Kč by mu chyběla na krytí nákladů spojených s podnikáním. Kdyby dlužník chybějící prostředky pro podnikání zadotovoval ze své nezabavitelné částky, zůstala by mu na živobytí a výživu vyživovaných osob likvidační částka 5.849,- Kč.

A jak se k problematice postižení příjmů podnikatelů v oddlužení staví vybrané senáty insolvenčních soudů ve svých rozhodnutích?

● **instrukce senátu 37 a 67 INS Krajského soudu v Praze, rozeslaná insolvenčním správcům 3.7.2017, soudce Mgr. Tomáš Jirmásek**

Po dlouhých úvahách si dovoluji od 1. 7. 2017 změnit způsob provádění srážek u podnikatelů, u nichž byly jejich podnikatelské příjmy dosud postihovány 60 % srážkou (3/5 dle ust. § 318 o.s.ř.). Nadále mám za to, že uvedený postup byl výkladem příslušných zákonných ustanovení jediným správným (nebyla-li žádost dlužníka o jinou výši splátky), avšak inspirován návrhem novely insolvenčního zákona, která je v současné době projednávána v PS PČR, budu rozhodovat, že nad rámec 40 % příjmů, které dlužníkovi budou zůstat dle ust. § 318 o.s.ř., bude mu ponechána i zákonná nezabavitelná částka (u dlužníka bez vyživovacích povinností s horní hranicí 9.232,- Kč).

Pozn.: Dle autorem článku vyžádané a Mgr. Tomášem Jirmáskem laskavě obratem sdělené informace, tento při výpočtu vychází z hrubých příjmů dlužníka (tržeb). Zákonnou nezabavitelnou částkou je pak patrně myšlena nezabavitelná částka dle ustanovení § 279 občanského soudního řádu, nikoliv dle § 278 občanského soudního řádu. Dlužník tak bude ze svého hrubého příjmu provádět srážky odpovídající třem pětinám (tj. 60 %) tohoto příjmu. Tato srážka bude ovšem snížena o nezabavitelnou částku. Dlužníkovi tedy zůstane 40 % jeho podnikatelských výnosů plus jedna nezabavitelná částka. Otázkou zůstává, co bude tvořit základ pro výpočet nezabavitelné částky.

● **Krajský soud v Ústí nad Labem, senát 74 INS, soudkyně Mgr. Ivana Černá, usnesení KSUL 74 INS 18228/2016-B-9**

Soud přikazuje dlužníkovi, aby po doručení tohoto rozhodnutí o schválení oddlužení prováděl ze svého příjmu z podnikatelské činnosti srážku v paušální výši 3.200,00 Kč. Srážky se provádějí z čisté mzdy, platu nebo jiného příjmu. Dlužník nesmí být sražen základní nepostižitelná částka, jejíž výpočet stanoví zvláštní předpis. Z čisté mzdy či jiného příjmu, který zbývá po odečtení základní nepostižitelné částky a který se zaokrouhlí směrem dolů na částku dělitelnou třemi a vyjádřenou v celých korunách (zbytku čisté mzdy), lze srazit k uspokojení pohledávek určených v bodě II. výroku tohoto usnesení dvě třetiny. Soud ukládá insolvenčnímu správci, aby po doložení výše příjmu z dlužníkovy podnikatelské činnosti (případně

dalších příjmů), provedl každých šest kalendářních měsíců (tj. vždy k datu 30. 3. a 30. 9. kalendářního roku) kontrolu a přepočítal zákonné zabavitelné srážky z celkových příjmů dlužníka, výši srážky sdělil dlužníkovi a vyzval ho k bezprostřední úhradě zúčtované částky, případně mu vyplatil přeplatek srážek z příjmu. Dlužník je povinen insolvenčním správcem vyúčtovanou srážku z celkových příjmů uhradit nejpozději do 10 dnů ode dne, kdy obdržel vyúčtování (výzvu insolvenčního správce k úhradě).

Tj.: Postup, kdy správce má každých 6 měsíců spočítat čisté příjmy dlužníka. Dále má spočítat srážku ze zjištěného příjmu tak, jako by čistý příjem dlužníka byl jeho mzdou, tj. postupem dle ustanovení § 279 občanského soudního řádu. Výsledek správce porovná s fixní zálohou uhrazenou dlužníkem. Nedoplatek má dlužník uhradit správci, přeplatek má být vrácen dlužníkovi.

● **Krajský soud v Ústí nad Labem, senát 79 INS, soudkyně Mgr. Lucie Hartlová, usnesení KSUL 79 INS 14701/2016-B-7**

Soud ukládá dlužníkovi, aby po dobu následujících pěti let od zaplacení první splátky, nebo do úplného uspokojení pohledávek nezajištěných věřitelů, platil nezajištěným věřitelům prostřednictvím insolvenčního správce nejpozději ke každému poslednímu dni v měsíci z příjmů, které získá po schválení oddlužení, ze svého příjmu zálohy na srážky ve výši 5.668,- Kč, a to tak, že správce z částky, placené dlužníkem si nejprve ponechá odměnu ve výši 750,- Kč a náhradu hotových výdajů ve výši 150,- Kč, celkově tedy 900,- Kč zvýšených v případě, kdy je správce plátcem daně z přidané hodnoty o DPH v zákonné výši, dále zaplatí výživné na dítě podle aktuálního rozhodnutí soudu a zbytek rozdělí mezi nezajištěné věřitele.

Tj.: Soud stanovil pevnou částku, kterou má dlužník měsíčně hradit. Ta byla vypočtena jako 60 % průměrných měsíčních příjmů dlužníka za předchozí rok, zjištěných z daňového přiznání, po odečtení plateb na sociální a zdravotní pojištění, tj. postup dle ustanovení § 318 občanského soudního řádu v té modifikaci, kdy základem jsou čisté příjmy dlužníka.

● **Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích, senát 59 INS, soudce JUDr. Karel Kudláček, usnesení KSPA 59 INS 17605/2016-B-8**

Dlužníkovi se přikazuje, aby po doručení tohoto rozhodnutí měsíčně odváděl ze svého příjmu uvedeného ve výroku III. finanční plnění v rozsahu, v jakém z něho mohou být při výkonu rozhodnutí nebo při exekuci uspokojeny přednostní pohledávky, a to po odečtení základní nepostižitelné částky, a takto určenou částku vyplácel k rukám insolvenčního správce. První splátka bude zaplacená ke dni 25. ledna 2017 z příjmu dlužníka, který vykazuje jako osoba samostatně výdělečně činná na základě jeho daňového přiznání za zdaňovací období předcházející roku, v němž je návrh na oddlužení podán, event. oddlužení schváleno a dále na základě každého daňového přiznání za zdaňo-

vací období let, kdy bude oddlužení plněním splátkového kalendáře trvat.

Tj.: Soud uložil dlužníkovi, aby si výpočet měsíční splátky počítal sám, a to postupem obdobným při srážkách ze mzdy (ustanovení § 279 občanského soudního řádu) a za základ výpočtu vzal příjmy uvedené v předcházejícím daňovém přiznání (neuveďeno, zda čisté, nebo hrubé).

● **Krajský soud v Plzni, senát 27 INS, soudkyně Mgr. Soňa Kacovská, usnesení KSPL 27 INS 7644/2016-B-5**

Soud přikazuje dlužníkovi, má-li příjmy ze své podnikatelské činnosti (v okamžiku vydání tohoto rozhodnutí je dlužník podnikatelem podnikajícím pod IČO 12480819), aby vyplácel insolvenčnímu správci pravidelně měsíčně ode dne doručení tohoto usnesení, a to bez zřetele k tomu, že rozhodnutí o schválení oddlužení plněním splátkového kalendáře dosud není v právní moci, zálohy, a to nejméně ve výši odpovídající jedné šedesátině 30 % všech zjištěných pohledávek nezajištěných věřitelů. Soud zároveň ukládá dlužníkovi předložit bez zbytečného odkladu na základě vyžádání soudu či insolvenčního správce účetnictví či daňovou evidenci a daňová přiznání dlužníka. Soud ukládá insolvenčnímu správci, aby pravidelných intervalech zúčtoval zálohy z příjmů dlužníka, a to v souladu s příslušnými ustanoveními zák. č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení v platném znění (dále jen „insolvenční zákon“ či „IZ“) a tímto usnesením a rozvrhoval je podle něj; v případě nedoplatku dlužníka na zúčtování tento nedoplatek od něho vyžádal v přiměřené lhůtě a v případě jeho neuhrazení o tom podal soudu bez zbytečného odkladu zprávu, ve které je povinen se výslovně vyjádřit k možnosti postupu dle § 418 IZ; v případě přeplatku na zúčtování tento přeplatek, nedohodně-li se s dlužníkem jinak, dlužníkovi vrátil.

Tj.: Soud stanovil dlužníkovi povinnost hradit zálohu v té výši, aby z ní bylo možné uhradit 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů (nezohlednil však odměnu IS a příjmy dlužníka z darovací smlouvy). Správci uložil, aby zálohy zúčtoval, ovšem bez konkrétního návodu, jak to má správce učinit, pouze s odkazem na nejednoznačný insolvenční zákon. Přeplatek má správce vrátit dlužníkovi.

● **Městský soud v Praze, senát 98 INS, soudce JUDr. Aleš Bartoš, usnesení MSPH 98 INS 17839/2016-B-14**

Dlužníkovi, který je podnikatelem a tedy nemá plátce mzdy, se přikazuje, aby po doručení tohoto rozhodnutí poukazoval insolvenčnímu správci zálohy s následným ročním zúčtováním s tím, že první platbou bude dávka za měsíc květen 2017. Při výpočtu poukazované částky bude dlužník vycházet z výše svého čistého příjmu vyplývajícího z posledního známého přiznání k dani z příjmů fyzických osob.

Srážky se provádějí z čisté mzdy (příjmu), která se vypočte tak, že se od mzdy (příjmu) odečte záloha na daň z příjmů fyzických osob sražená z příjmů ze závislé činnosti a funkčních požitků, pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek

PRÁVĚ VYCHÁZÍ

Zákon o insolvenčních správcích Komentář

Antonín Stanislav, Jan Kozák

Zákon č. 312/2006 Sb., o insolvenčních správcích je dalším důležitým právním předpisem v oblasti insolvenčního práva. Zákon upravuje podmínky výkonu i samotný výkon funkce insolvenčního správce a rovněž dohled nad insolvenčními správci.

Komentář detailně vystihuje problematiku ve světle aplikační praxe, upozorňuje na úskalí právní úpravy a nabízí možná řešení výkladových problémů v praxi. **To vše v reakci na novelizační zákon č. 64/2017 Sb., který nabyl účinnosti 1. 7. 2017.**

Komentář je pomůckou především pro samotné insolvenční správce, ale využijí jej také insolvenční soudy.

Komentář bude k dispozici také v ASPI

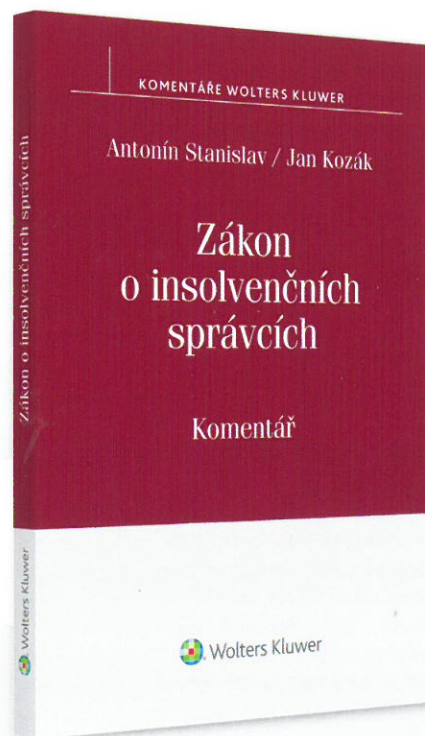
Objednávejte na

www.wolterskluwer.cz/obchod

Wolters Kluwer

Když si musíte být jistí

B.1017.8

na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění (dále jen "srážené částky"). Srážené částky se vypočtou podle podmínek a sazeb platných pro dlužníka v měsíci, za který se čistá mzda zjišťuje (§ 277 o.s.ř.). Dlužníkovi nesmí být sražena z měsíčního příjmu základní částka; způsoby jejího výpočtu stanoví nařízením vláda České republiky (obdobně § 278 o.s.ř.).

Tj.: Soud stanovil dlužníkovi povinnost hradit zálohu vypočtenou z výše čistého příjmu dlužníka vyplývajícího z posledního daňového přiznání (bez konkrétního návodu k výpočtu). Měsíční srážka má být vypočtena dle návodu soudu, ovšem dlužníkovi musí zůstat nezabavi-

telná částka dle ustanovení § 278 občanského soudního řádu (tj. nikoliv dle ustanovení § 279 občanského soudního řádu).

- **Krajský soud v Brně, senát 38 INS, soudkyně JUDr. Jarmila Bejčková, usnesení KSBR 38 INS 14480/2016-B-9**

Dlužníkovi se dále ukládá, aby ze svého příjmu získaného činností osoby samostatně výdělečně činné poukazoval vždy k pětadvacátému dni měsíce k rukám insolvenčního správce zálohy minimálně v takové výši, aby spolu s darem ve výši 6.500,- Kč dlužník uhradil minimálně 30 % zjiš-

těných pohledávek nezajištěných věřitelů za dobu trvání účinků schváleného oddlužení s tím, že ze zbývajících příjmů z podnikání je dlužník povinen hradit pravidelně měsíčně pojistné na zdravotní a sociální pojištění.

Současně se dlužníkovi ukládá, aby vždy po skončení účetního období předkládal správci doklady o příjmech z podnikání a výdajích souvisejících s těmito příjmy za účelem výpočtu částky použitelné pro oddlužení.

Tj.: Soud stanovil dlužníkovi povinnost hradit zálohu v té výši, aby z ní bylo možné uhradit 30 % pohledávek nezajištěných věřitelů. Současně mu uložil, aby správci předkládal doklady

o příjmech a výdajích podnikání, ovšem bez konkrétního pokynu pro výpočet postižitelné částky insolvenčním správcem.

Závěr

Z výše uvedeného je zřejmé, že postup nejen různých soudů, ale i různých soudců ze stejného insolvenčního soudu, není jednotný, což působí značné potíže nejen insolvenčním správcům a zpracovatelům insolvenčních návrhů, ale i samotným dlužníkům. Problémy budou o to více eskalovat po přijaté novele insolvenčního zákona, dle které se již přezkumná jednání v oddlužení nebudou konat u insolvenčního soudu a schůze věřitelů v oddlužení nebude zpravidla konána vůbec. Na těchto jednáních přitom často docházelo k vyjasnění postupu při provádění srážek z příjmu podnikatelů mezi insolvenčním

soudem, insolvenčním správcem a dlužníkem. Nyní způsob, jakým bude při srážkách z příjmu dlužníka (podnikatele) postupováno, bude patrně navrhovat insolvenční správce ve zprávě pro oddlužení a bude doufat, že insolvenční soud se s právním názorem insolvenčního správce ztotožní a nebude třeba postupovat cestou odstranění chyb a nejasností postupem dle ustanovení § 398a odst. 3 insolvenčního zákona. Aby insolvenční správce problémům předešel, bude si patrně muset vytvořit databázi právních názorů všech soudců, se kterými se v řízeních setkává. V ještě horší situaci budou do sjednocení postupů insolvenčních soudců a soudů zpracovatelé insolvenčních návrhů, neboť ti dopředu neví, jakému soudci bude jejich případ přidělen. Těžko tak dokáží dopředu vyhodnotit, zda dlužníkovi bude oddlužení schváleno či nikoliv. A dlužníci?

Byť by měli dva z nich zcela totožné příjmy a závazky, může se stát, že každý z nich bude svým věřitelům platit zcela jinou částku, případně že jeden z nich podměny oddlužení splní a druhý nikoliv. Právní jistota a předvídatelnost soudních rozhodnutí tak dostává bohužel na frak.

1) Zákon č. 64/2017 Sb. kterým se mění zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Mgr. Petr Veselý
advokát – insolvenční správce
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Mgr. Klára Hašová
advokátní koncipient
ŽIŽLAVSKÝ, advokátní kancelář s.r.o.

Počet osobních bankrotů byl nejnižší za posledních šest let

V září letošního roku bylo vyhlášeno 64 bankrotů obchodních společností, 445 bankrotů fyzických osob podnikatelů a 881 osobních bankrotů. Počet osobních bankrotů tak byl nejnižší za posledních šest let. Zároveň bylo podáno 77 návrhů na bankrot obchodních společností, 394 návrhů na bankrot fyzických osob podnikatelů a 851 návrhů na osobní bankrot. Vyplývá to z analýzy, kterou provedla společnost CRIF na základě dat portálu www.informaceofirmach.cz.

Počet bankrotů obchodních společností se v září meziměsíčně zvýšil o 8 bankrotů, zatímco počet návrhů na bankrot obchodních společností meziměsíčně poklesl o 4 návrhy. Počet bankrotů fyzických osob podnikatelů (FOP) se meziměsíčně snížil o 107. Méně než 445 bankrotů FOP přitom bylo vyhlášeno naposledy v lednu roku 2014. Počet návrhů na bankrot fyzických osob podnikatelů se naopak mírně zvýšil, konkrétně o 17 návrhů.

„Od novely insolvenčního zákona platné od července letošního roku se snížil počet návrhů na bankrot podaných za jeden měsíc ve srovnání s první polovinou roku. Pokles se týká jak obchodních společností, tak i fyzických osob podnikatelů. Uvedený vývoj posílí již existující trend klesajícího počtu bankrotů, který souvisí se zlepšující ekonomickou situací,“ říká Věra Kameníčková, analytička společnosti CRIF – Czech Credit Bureau.

Během posledních 12 měsíců bylo vyhlášeno 805 bankrotů obchodních společností, což je o 85 bankrotů, respektive 10 % méně než v předešlém období a nejméně od roku 2008. Zároveň bylo v posledních 12 měsících vyhlášeno 6 583 bankrotů fyzických osob podnikatelů. Oproti stejnému období v minulém roce tak jejich počet klesl o 596, respektive o 8 %.

Bankrotů obchodních společností

V září letošního roku byl zaznamenán největší počet bankrotů obchodních společností v Praze, kde jich bylo vyhlášeno 24. Následoval Plzeňský kraj se 7 bankrotů a Zlínský a Moravskoslezský kraj shodně se 6 bankrotů. Jeden

bankrot obchodních společností byl zaznamenán v Pardubickém, Hrálovehradeckém a Karlovarském kraji a žádný bankrot nebyl vyhlášen v kraji Vysočina.

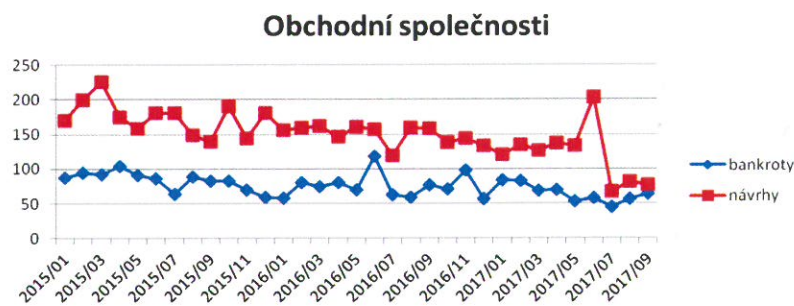
Za posledních 12 měsíců bylo nejvíce bankrotů obchodních společností vyhlášeno také v Praze (325 bankrotů), nejméně bankrotů potom

v kraji Vysočina (13 bankrotů) a v Libereckém kraji (22 bankrotů). Meziročně se počet bankrotů snížil ve 12 ze 14 krajů, nejvíce v Olomouckém kraji (29 %).

Z hlediska hlavních odvětví bylo v září vyhlášeno nejvíce bankrotů obchodních společností v obchodu (16 bankrotů) a v průmyslu (11 bankrotů). Nejméně bankrotů OS bylo vyhlášeno v zemědělství a dobývání (2 bankrotů), dopravě, skladování a CK (3 bankrotů) a dále v odvětví nemovitosti a pronájmu strojů a zařízení (4 bankrotů).

V přepočtu na 10 000 obchodních společností byl největší počet vyhlášených bankrotů za posledních 12 měsíců zaznamenán v Královéhradeckém kraji (22), o něco méně v Jiho-moravském kraji (20,6) a v Pardubickém kraji (20,3). Nejnižší počet vyhlášených bankrotů na 10 000 OS byl v kraji Vysočina, konkrétně 13,7 bankrotů.

Graf 1: Vývoj počtu bankrotů a návrhů na bankrot obchodních společností

Graf 2: Vývoj počtu bankrotů a návrhů na bankrot fyzických osob podnikatelů

Zdroj: CRIF – Czech Credit Bureau